

ZLÍN – CENTRUM první místo v mezinárodní arch. urb. soutěže na zpracování ideového návrhu centra Zlína.

Anotace naší účasti, po delší době, na veřejné arch. urb. soutěži a to soutěži na, zatím, největší město a k tomu jsme tu soutěž vyhráli.

Architektonicko – urbanistická soutěž na zpracování ideového návrhu řešení území ZLÍN – CENTRUM byla vyhlášena městem Zlín dne 25. 11. 2004. Přihlásila se naše kancelář a členy autorského kolektivu byli Ing. arch. Jaroslav Bedrna, Ing. Marie Wichslová Ph.D., Ing. arch. Jan Trávníček, Arch. Jakub Trávníček a Ing. arch. Doc. Jaroslav Trávníček. Prohlídka města byla 21. 1. 2005 a termín odevzdání pak 16. 5. 2005. Náš návrh jsme odevzdali v termínu a po zasedání poroty koncem května jsme se, k našemu nelíbenému překvapení, dozvěděli, že jsme fakt vyhráli! Tedy přesněji, porota udělila dvě snížené první ceny nám a Zlínskému panu kolegovi panu architektu Zdenkovi Chládkovi se synem Pavlem Chládkem také architektem. Druhá cena nebyla udělena, ale udělena byla cena 3. a pak tři odměny.

Realizový návrh architekta Gahury kolem r. 1930. Dnešní náměstí T. G. Masaryka, nebo také Gahurův prospekt, nebo urbanisticky „Zlínský diametr“. Měl by pokračovat doprava a dolů k řece Dřevnici, no a také o tom byla naše soutěž

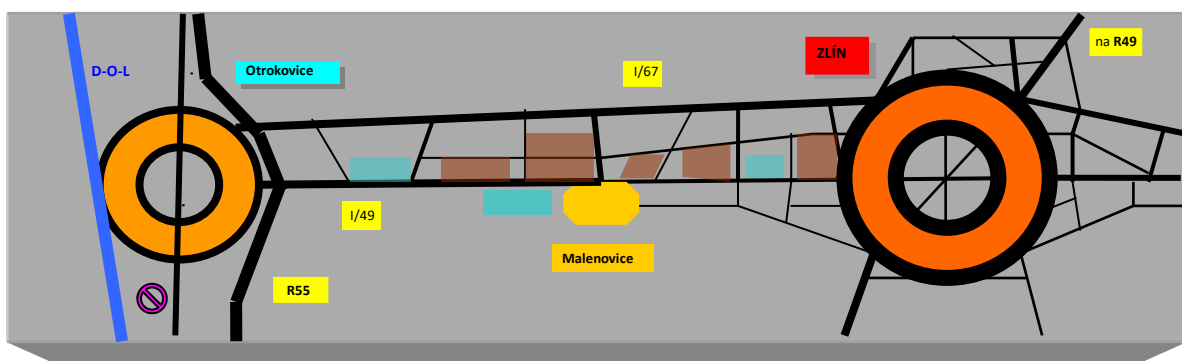
Jenomže je potřeba poděkovat za možnost seznámit se důvěrně, a na to naše soutěže jsou jako dělané, se Zlínem, tímto fenoménem české kultury a konec konců i ekonomiky a odvážných vizí. Zlín je dodnes jakoby nedostavěné město. Zlín byl klasickým Moravským středověkým městem, o kterém je první zmínka z r. 1222. Ale pak se objevil pan Tomáš Baťa a všechno bylo rázem jinak. Pan Baťa založil světové obuvnické impérium a právě proto, nebo i přesto, centrální továrnu založil právě zde ve Zlíně. Jinde to byli jen filiálky, i když někdy šlo o celá města. Na západ od centra Zlína začal stavět svoje velké továrny, na východ a jih od centra začal stavět kobercovou zástavbu rodinných domků pro dělníky (žádné dělnické kolonie, ale nové vilové město). Pak přišel, ve 30 - tých letech, architekt František Lydie Gahura a další, a mimo účelové stavby továren, navrhl mezi továrny a staré centrum nový urbanistický akcent, dnešní Gahurův prospekt, zelený pás (dnes nám. TGM) mezi lemujícími konstruktivistickými domy postupujícími od jím navrženého Památníku Baťů až po městskou komunikaci západ – východ, dnešní třídu Tomáše Bati. Chtěl jít dál? Na Baťovu obuvnickou tradici už nelze navázat, to mohl Svit n.p. po válce, ale to už je také pryč. Zlín najde jiný „Raison d’être“ ale to není úkol pro nás architekty a urbanisty, ale odkrýt zanechané a nedostavěné dané vazby i naznačené, domyslet nedomyšlené a něco přidat, to úkol pro nás určitě je. A o tom byla také naše soutěž.

Byli jsme skvělým týmem, Marie Wichslová, skvělá územně-dopravní expertka. Ta byla kamarádka mého velkého kamaráda Jaroslava Bedrny a k nám se přidali naši synové, prostřední Jan a nejmladší Jakub. Ty byli skvělí v architektonicko-urbanistickém designu. Práce probíhali v zimě 2004-5 a na jaře 2005. Proto jsme Zlín poprvé osobně poznali v bílém. Nejplodnější

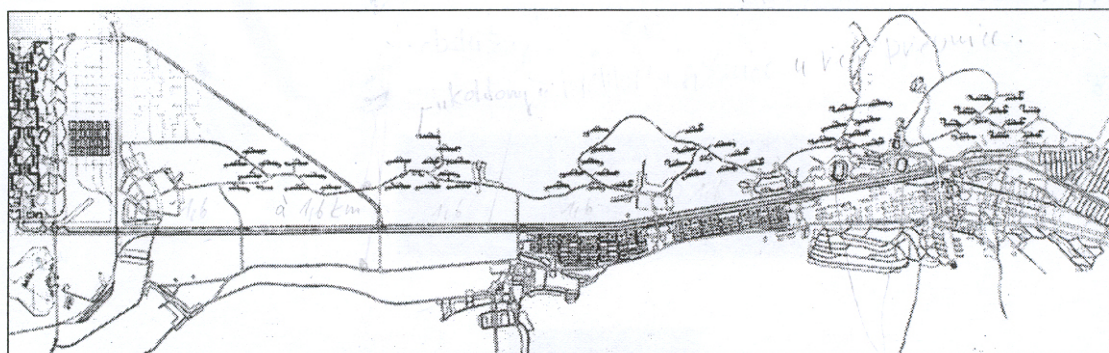

architektonické diskuse, mimo ateliéru, vlaku nebo auta, byli v nedaleké hospodě Stará Ořechovka. Tam jsme právě s Jardu Bedrnou, u rohového stolu vpravo od trofejního piana paní Evy Olmerové, na která zde hrávala, vlastně přišli na všechno nebo skoro všechno. Hlavně šlo o dopravní rébusy Zlína které byli vyřešeny na papírech formátu A4 skoro všechny. Dohodnuté šlo ovšem změnit kdykoliv a to bylo dobře. Ing. arch. Jan Trávníček tam jel na průzkum vlakem a vystoupil přímo uprostřed Baťovy bývalé továrny a to bylo super: železnice v centru města. V květnu jsme to odevzdali.

- Principem dopravního návrhu byl především návrh celkového dopravního řešení Zlína jako rostoucího krajského města. Principem byla „žebříková“ dopravní schémata mezi Zlínem a Otrokovicemi se zástavbou mezi příčkami žebříku. Ale hlavně šlo o odklon nadřazené komunikační osy s vyloučením průtahů centrem města. A v městě pak celkové zklidnění i s použitím odvedení dopravy pod zem, jen krytým zahloubením nebo klasickými tunely. Blíže viz náš soutěžní návrh.

- Vlastní návrh centra města pak akceleroval původní Gahurův vstup do urbanismu města a vytvořit z něj „Gahurův diametr“ táhnoucí se od jihu od památníku Baťů s novou rozhlednou k severu k řece Dřevnici k Vědeckému centru University Tomáše Bati. Jasně konstruktivistické linie, tak charakteristické pro moderní Zlín, převedeno i do urbanismu. Blíže viz náš soutěžní návrh. Zajímavé je, že jsme později v archivech našli i řešení slavného světového architekta pana Le Corbusiéra z r. 1935. I on předpokládal rozvinutí výstavby směrem na Otrokovice. I v jeho návrhu je protažení Gahurova diametru od Jihu k Severu. Je nám ctí Monsieur Corbusier! Merci!

Le Corbusier: Návrh regulace Velkého Zlína, 1935

Po vyhlášení výsledků soutěže nastal úplně jiný život nás jako vítězů, kteří se měli domluvit s dalšími vítězi s pány architekty Chládkovými. My z Prahy oni ze Zlína. Faktem je, že jsme se snažili najít společnou arch. urb. řeč, leč nešlo to. Vstoupilo do toho město, snažilo se to rozhodnout, pak vyhlásili VOS a nás prostě vyloučili. My jsme se samozřejmě odvolali k ÚOHS - u, ale to bylo k ničemu. No jen jsme si zkazili s tamějším vedením města Zlína vztahy. Co víme, kolegové Chládkové zahájili práce na Regulačním plánu, byl zpracován a také projednán návrh RP ale někdy v letech 2015-16 město rozhodlo tento RP nevydat. Naše návrhy z r. 2005 byli prostě finančně náročné. Dnešní Zlín

má aktualizovaný Územní plán, a pokud vím, na řešení centra jako takového se dál nic neděje. Samozřejmě mimo dvou novostaveb (Kongresové Centrum + Knihovna UTB) ve stopě dvou Gahurových konstruktivistických domů půdorysně do V. Tyto novostavby ovšem s konstruktivismem Zlína nemají, bohužel, nic moc společného

Jediné fotky autorů z té doby, vlevo architekt Jan Trávníček na Krajském úřadě ve Zlíně v tamějším „Zlínském mrakodrapu č. 21“. Nahoře my dva se šéfem Jardou Bednou ale v Třeboni kde jsme se z toho všeho rekreovali. Vpravo pak hl. výkres našeho vítězného projektu.

V Praze v červenci 2019

Ing. arch. Doc. Jaroslav Trávníček
STUDIO A.J.T PRAHA s.r.o.

